

Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ Република България –Република Македония 2014-2020

Гр.Сандански- 25.02.2015

Правна рамка на програмата

- **Регламент (ЕС) № 231/2014** на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 година за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II);
- **Регламент за изпълнение (ЕС) № 447/2014** на Комисията от 2 май 2014 година относно специфичните правила за изпълнение на Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II);
- **Програма за трансгранично сътрудничество** по Инструмента за предприсъединителна помощ България – бивша Югославска Република Македония 2014-2020.

ИПП ТГС Програма между Република България и Република Македония 2014-2020

- Територия: **18 087 кв. км**
- Обща граница: **165 км**
- Действащи КПП: **3**
- Население: **980 375 души**

- Допустима област (NUTS III):

България

Македония

Област Кюстендил   Североизточен регион

Област Благоевград   Източен регион

Югоизточен регион

Органи за управление

- **Управляващ орган (УО)** - Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ в Министерството на регионалното развитие и благоустройството на Република България. Управляващият орган отговаря за управлението и изпълнението на Програмата в съответствие с принципите за добро финансово управление.
- **Национален партниращ орган (НПО)** - Министерство на местното самоуправление на Република Македония. В сферата на компетенции и отговорности на Националния партниращ орган са задълженията да подпомага Управляващия орган при изпълнението на Програмата.

Органи за управление

- **Сертифициращ орган** - Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите на Република България. Сертифициращият орган отговаря за получаването на средствата по Програмата от Европейската комисия, както и за удостоверяването на точността и истинността на отчетите за разходите и за това, че разходите са в съответствие с приложимите закони и са били извършени във връзка с изпълнение на проектите в съответствие с критериите, валидни за програмата и съгласно законодателството на страните и Общността.
- **Одитен орган** - Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ към Министъра на финансите на Република България. Този орган извършва одити за проверка на ефективното функциониране на системата за управление и контрол на Програмата, както и одити на извършени дейности въз основа на деклариран разходи.

Органи за управление

- **Съвместен комитет за наблюдение (СКН)**- формиран на принципа на партньорството, Комитетът се състои от представители на УО, НПО, Европейската комисия, централната и местната власт, както и на други национални институции и заинтересовани страни, включително граждански организации, сдружения и представители на частния сектор. СКН съблюдава за ефективността и **качеството на изпълнението на Програмата**, одобрява **Насоките за кандидатстване** и критериите за подбор и е **отговорен за избора на проектите**, предложени за финансиране.
- **Съвместен секретариат (СС)** – състои се от главен офис в Кюстендил и клон в Струмица. Секретариатът **подпомага УО, НПО и СКН в цялостното управление на Програмата**, организира и провежда информационни кампании и обучения, извършва мониторинг на проектите в изпълнение и оказва подкрепа на бенефициентите по Програмата.

Тематични приоритети

В съответствие с Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II), за Програмата са избрани следните Тематични приоритети:

- **Тематичен приоритет (б):** Опазване на околната среда и насърчаване на действията за приспособяване към изменението на климата и за смекчаване изменението на климата, превенция и управление на риска;
- **Тематичен приоритет (г):** Насърчаване на туризма и културното и природното наследство;
- **Тематичен приоритет (ж):** Подобряване на конкурентоспособността, стопанската среда и развитието на малките и средни предприятия, търговията и инвестициите.

Програма за ТГС по ИПП България – Македония 2014-2020

Общата стратегическа цел на Програмата е засилване на трансграничното сътрудничество между хората и институциите в региона с цел съвместно справяне с общите предизвикателства и използване на неоползотворения потенциал за развитие на трансграничния регион чрез ефикасно използване на ресурсите.

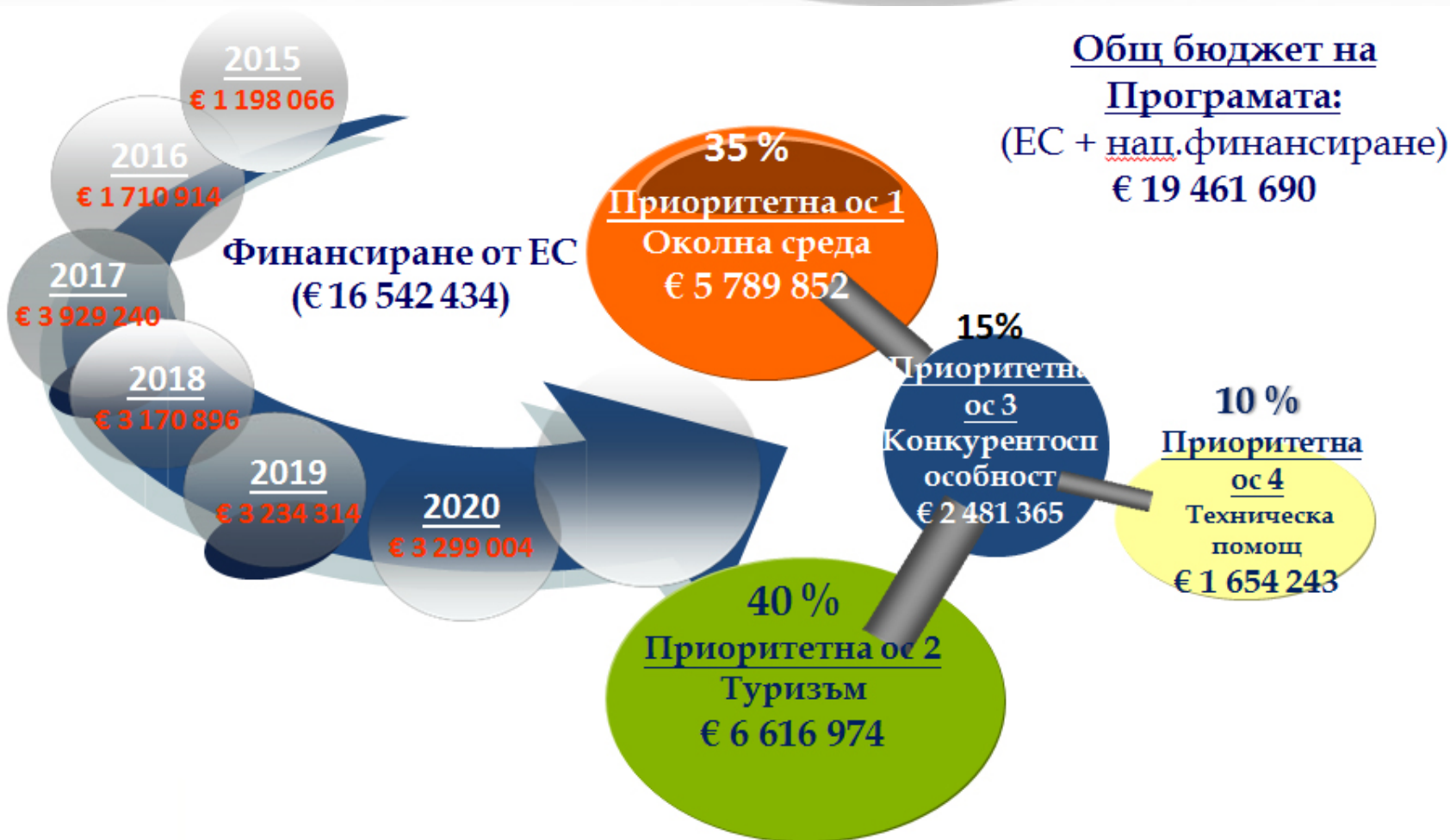

Приоритетни оси

- Приоритетна ос 1 - **Околна среда**
- Приоритетна ос 2 - **Туризъм**
- Приоритетна ос 3 - **Конкурентоспособност**
- Приоритетна ос 4 - **Техническа помощ**

Финансова рамка на Програмата 2014-2020

Приоритетна ос 1 - Околна среда

Целта на тази ос е опазване на околната среда, насърчаване на действията за приспособяване и смекчаване на изменението климата и превенция и управление на риска

- **Специфична цел 1.1** Опазване на околната среда и устойчиво използване на общите природни ресурси в трансграничния регион
- **Специфична цел 1.2** Предотвратяване и намаляване на последиците от природни и причинени от човека бедствия на трансгранично ниво

Специфична цел 1.1 Опазване на околната среда и устойчиво използване на общите природни ресурси в трансграничния регион

Примерни дейности:

- Съвместни инициативи и инвестиции в малка по мащаб инфраструктура, оборудване и технологии за **контрол/наблюдение на замърсяването на въздуха, водата и почвите и рехабилитация на реки, замърсени земи, изоставени промишлени обекти и др.;**
- Малки по мащаб инвестиции в **рециклиране, събиране и разделна обработка на отпадъци,** саниране на нерегламентирани сметища и подобряване на обществената хигиена;
- Малки по мащаб инвестиции за **подобряване на управлението** на „Натура 2000“ и защитени природни обекти;
- Малки по мащаб **инвестиции за енергийна ефективност** в публичната инфраструктура;
- Съвместни инициативи за **опазване и възстановяване на екосистеми и застрашени/защитени видове;**
- Съвместни координирани действия за **възстановяване на естествените процеси и характеристики на речните местообитания.**

Специфична цел 1.1 Опазване на околната среда и устойчиво използване на общите природни ресурси в трансграничния регион

Примерни дейности:

- Съвместни инициативи, мрежи и партньорства за **насърчаване опазването на природата, енергийната ефективност и устойчивото използване** на природните ресурси сред местното население;
- Съвместни подходи, проучвания, планове, общи бази данни, насочени към **опазването на ландшафта и биологичното разнообразие**;
- Разработване и прилагане на планове за **управление на защитените зони**;
- Сътрудничество, обмен на опит и знания между институции в областта на **опазването на природата и предотвратяването на замърсяването**;
- Сътрудничество между публичните органи и НПО за **безопасна и устойчива трансгранична икономика с ниска въглеродна интензивност**;
- Подобряване на осведомеността и инициативи за **обучение на всички равнища** (граждани, бизнес, публична администрация, училища) по въпроси на **опазването на околната среда и природата, намаляване и рециклиране на отпадъци** и др.;
- Разяснителни инициативи, свързани с възможностите за **подобряване качеството на въздуха в селското стопанство** (напр. в животновъдството, при обработката и използването на торове, при изгарянето на биомаса и селскостопански отпадъци).

Специфична цел 1.2 Предотвратяване и намаляване на последиците от природни и причинени от човека бедствия на трансгранично ниво

Примерни дейности:

- Подготовка на техническа документация, предпроектни проучвания и работни проекти за **укрепване на речни корита, строеж на диги, предотвратяване на свлачища** и др.;
- Развитие на **системи за ранно предупреждение и управление при бедствия**;
- Малки по мащаб инвестиции за предотвратяване на рискове и **реакция при природни опасности и опасности за околната среда** и на последиците от промяната на климата, като:
  - ✓ доставка на **специализирано противопожарно оборудване**,
  - ✓ доставка на **специализирано оборудване за контрол на наводнения и за дейности по издирване и спасяване**,
- **Дребномащабни инвестиции**: възстановяване на заливни тераси и влажни зони, залесяване, почистване брегове на реки, изграждане на съоръжения за предпазване от наводнения (диги, канали) и т.н.

Специфична цел 1.2 Предотвратяване и намаляване на последиците от природни и причинени от човека бедствия на трансгранично ниво

Примерни дейности:

- Съвместни подходи за **предоставяне на информация относно предотвратяване и ограничаване на рискове** (напр. картографиране на местата с риск от инциденти, общи бази данни, съвместни стратегии за оценка на риска);
- Съвместни дейности за подобряване на сътрудничеството и капацитета за **управление при бедствия**;
- Съвместни инициативи в **областта на качеството и управлението на водите**;
- Обмен на опит и добри практики (кръгли маси, конференции, обучения) за заинтересованите целеви групи по **управление при природни бедствия и извънредни ситуации**;
- Кампании за **предоставяне на информация** по предотвратяване и **управление на риска за всички групи от населението** (в т.ч. младежи и уязвими групи), отрицателното въздействие на промените на климата и евентуални смекчаващи мерки;
- Провеждане на общи практически **обучения за управление на извънредни ситуации** на местното население, със специална насоченост към младите хора;

Приоритетна ос 2 - ТУРИЗЪМ

Целта на тази ос е насърчаване на туризма и културното и природното наследство в трансграничния регион

- **Специфична цел 2.1** Подобряване на туристическия потенциал на региона чрез инициативи за сътрудничество с цел по-добро съхранение и устойчиво използване на природното и културното наследство;
- **Специфична цел 2.2** Подобряване на конкурентоспособността на туристическото предлагане в трансграничния регион;
- **Специфична цел 2.3** Насърчаване на сътрудничеството сред участниците в областта на устойчивия туризъм от региона.

Специфична цел 2.1 Подобряване на туристическия потенциал на региона чрез инициативи за сътрудничество с цел по-добро съхранение и устойчиво използване на природното и културното наследство

Примерни дейности:

- **Възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение**, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство;
- **Подобряване на достъпа до природни, културни и исторически туристически обекти** чрез рехабилитация на пътища, изграждане и/или рехабилитация на велосипедни и пешеходни алеи;
- **Изграждане и/или рехабилитация на туристически забележителности, информационни центрове**, пунктове за насочване на евентуалните посетители и др.;
- **Подобряване на публична инфраструктура** (електроснабдяване, ВиК и др.), свързана с туристически обекти;
- Разработване на **трансгранични транспортни схеми** до туристически обекти;
- Създаване на **удобства за достъп** до или в туристическите обекти **за хора с увреждания**.

Специфична цел 2.2 Подобряване на конкурентоспособността на туристическия продукт в трансграничния регион

Примерни дейности:

- Разработване и прилагане на **общи тематични маршрути и тематични туристически клъстери** (които се основават на уникалното природно и културно наследство на региона);
- Развитие на **нови/алтернативни продукти** и услуги за устойчив туризъм;
- Съвместни дейности, средства и инициативи за **реклама на трансгранични туристически продукти** (напр. съвместно участие в туристически търговски борси, изложения, съвместни рекламни кампании и др.);
- Съвместно разработване и прилагане на **планове за развитие на туристически дейности**, нови туристически дестинации и опит;
- Съвместни инициативи за **подобряване качеството на обслужването в туризма** (обмен на опит и добри практики, обучения, учебни посещения и др.);
- Подпомагане на **нови бизнес инициативи** за използване на местните дадености за **създаване на нови туристически продукти и услуги** (в т.ч. на жени и уязвими групи).

Специфична цел 2.3 Насърчаване на сътрудничеството сред участниците в областта на устойчивия туризъм от региона

Примерни дейности:

- Създаване/развитие/укрепване на **общи мрежи** за обмен на добри практики в **управлението на устойчив туризъм**;
- Разработване/прилагане на **съвместни политики, стратегии, дейности за обучение** и изграждане на капацитет с цел повишаване на стойността на културното и природното наследство чрез неговото възстановяване и **реклама и използване за икономически цели**;
- Организиране на **съвместни културни събития** за утвърждаване на културната идентичност на региона;
- Създаване на мрежи, насочени към **младежки инициативи** в граничната област, включително **участие на деца и младежи в културни, обществени, научни и спортни дейности** (музика, философия, спорт, регионални проучвания);
- Кампании за **предоставяне на информация** на всички равнища (граждани, организации, бизнес, публична администрация, училища) по въпроси, свързани с **устойчивото използване и реклама на нематериалното културно и природно наследство на региона**.

Приоритетна ос 3 - Конкурентоспособност

Целта на тази ос е подобряване на конкурентоспособността, стопанската среда и развитието на малките и средни предприятия, търговията и инвестициите

Специфична цел 3.1 Подобряване на конкурентоспособността на бизнеса в региона

Специфична цел 3.1. Подобряване на конкурентоспособността на бизнеса в региона

Примерни дейности:

- Подпомагане на съвместни инициативи за **стартиране на бизнес и самонаемане** (особено за млади хора, жени);
- Подпомагане (създаване) на социални предприятия и **социално предприемачество**;
- Съвместни подходи и насърчаване, **развитие и внедряване на иновации в бизнеса**;
- Обмен на **опит за иновативни инструменти** и продукти и съвместни дейности за **стимулиране на растежа на иновативни/с висока добавена стойност производства** (напр. биоземеделие, екологични технологии, ИКТ, енергоспестяващи, фармацевтични, електроника и др.).
- Подпомагане на развитието на **трансгранични стопански клъстери**;

Специфична цел 3.1. Подобряване на конкурентоспособността на бизнеса в региона

Примерни дейности:

- Насърчаване и осъществяване на съвместно обучение за развиване на бизнес, сътрудничество, обмяна на опит и схеми за изграждане на капацитет;
- Съвместни инициативи за насърчаване на износа; **организиране и участие в трансгранични панаири, изложения, търговски мисии**; съвместно участие в панаири в трети страни;
- Обмен на **опит и добри практики** за подпомагане на икономическото развитие на региона и за **насърчаване на инвестиции**;
- Сътрудничество между **бизнеса и образованието в областта на трансфера на технологии, иновативните подходи** и насърчаването на икономика, основана на знанието;
- Създаване на мрежи с цел **повишаване на потенциала за заетост на младите хора, жените и уязвимите групи**.

Набиране на проектни предложения

- Пълният пакет тръжна документация, включващ Насоките за кандидатстване, Формуляра за кандидатстване и всички необходими придружаващи документи, ще бъдат достъпни на страницата на Програмата за ТГС България – Македония <http://ipa-cbc-007.eu/>
- На страницата на Програмата бенефициентите могат да намерят информация за предвидените информационни дни, обучения на кандидати и партньорски форуми, организирани от Съвместния секретариат;
- Периодично ще бъдат публикувани отправените от потенциалните кандидати въпроси по тръжната документация и отговорите на УО и СС;
- Потенциалните кандидати могат да се възползват и от партньорската база данни в опитите си да намерят подходящ партньор от македонска .

Оценка на проектните предложения

Проектните предложения се оценяват съобразно критериите, одобрени предварително от Съвместния комитет за наблюдение и оповестени в поканата за набиране на предложения.

Оценката на проектните предложенията се извършва на три етапа:

1. Отваряне на предложенията;
2. Проверка за административното съответствие и допустимост;
3. Техническа оценка / Оценка на качеството.

Оценка на проектните предложения

Административна оценка – Оценява се дали проектното предложение е подадено в срок и в съответствие с изискванията, а именно, **Формулярът за кандидатстване да е попълнен коректно и да са приложени всички изискуеми декларации и съпътстващи документи**, описани в детайли в Насоките за кандидатстване;

На етап административна оценка, оценителната комисия може да изисква разяснения и/или допълнителни документи от кандидатите в определен срок.

Оценка на допустимостта – Оценява се дали **партньорите и планираните дейности отговарят на критериите за допустимост**, описани в детайли в Насоките за кандидатстване и доколко проектното предложение отговаря на изискванията за срок на изпълнение, максимално позволен размер на искана безвъзмездна помощ и др.;

Оценка на проектните предложения

Техническа оценка – извършва се от оценителна комисия, съставена от външни експерти, притежаващи нужния опит и професионална квалификация в сферата на постъпилите проектни предложения. Оценява се **капацитета и опита на партньорите** в изпълнението на проекти; **съответствие** на проектното предложение с **целите и приоритетите** на Програмата; **трансграничния ефект**; качеството на предложения подход, конкретните дейности и **въздействието** им върху преките бенефициенти; структурирането на бюджета и взаимовръзката му с предложените дейности и заложените цели;

Решението за финансиране на проектни предложения се взема от Съвместния комитет за наблюдение.

Стратегически проекти

По решение на Съвместния комитет за наблюдение могат да бъдат финансирани стратегически проекти.

Основни принципи за допустимост на стратегически проект:

- Да е насочен към **възлови специфични цели**, които могат да бъдат постигнати само с участие на големи сдружения и/или ключови заинтересовани страни от двете страни на границата;
- Да се основава на **по-голямо финансиране**, съразмерно на значението на целите и резултатите;
- Да има **трайни последици** и да е катализатор за последващи действия.

ИПП ТГС Програма между Република България и Република Македония 2014-2020

Благодаря за вниманието!

Програмата е съфинансирана
от Европейския Съюз